

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

ECB SPECIĀLISTU MAKROEKONOMISKĀS IESPĒJU APLĒSES EURO ZONAI

Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama līdz 2005. gada 19. augustam, ECB speciālisti sagatavojuši euro zonas makroekonomiskās attīstības iespēju aplēses.¹

ECB speciālistu iespēju aplēšu pamatā ir pieņēmumi par procentu likmēm, valūtas kursiem, naftas cenām, pasaules tirdzniecību ārpus euro zonas un fiskālo politiku. Tostarp izteikts tehniskais pieņēmums, ka iespēju aplēšu periodā īstermiņa tirgus procentu likmes un divpusējie valūtu kursi nemainīsies salīdzinājumā ar rādītājiem, kas dominēja augusta pirmajā pusē. Tehniskie pieņēmumi par ilgtermiņa procentu likmēm un gan naftas, gan neenerģijas preču cenām balstīti uz tirgus gaidām augusta vidū.² Pieņēmumi attiecībā uz fiskālo politiku balstīti uz valstu budžeta plāniem atsevišķās euro zonas valstīs. Tie ietver visus politikas pasākumus, kurus jau apstiprinājuši valstu parlamenti vai kuri jau ir detalizēti izstrādāti un kurus varētu apstiprināt likumdošanas procesā.

Lai atspoguļotu ar aplēsēm saistīto nenoteiktību, katra mainīgā lieluma atainošanai izmanto diapazonus. Diapazonus veido, izmantojot atšķirības starp faktisko iznākumu un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību.

PIEŅĒMUMI ATTIECĪBĀ UZ STARPTAUTISKO VIDĪ

Gaidāms, ka 2005. un 2006. gadā euro zonas ārējā vide joprojām būs labvēlīga. ASV būtu jā saglabājas spēcīgam reālā IKP pieaugumam, lai gan mazliet zemākam nekā 2004. gadā. Paredzams, ka Āzijā (izņemot Japānu) reālā IKP pieaugums ievērojami pārsniegs pasaules vidējos rādītājus, bet būs zemāks nekā iepriekšējos gados. Paredzams, ka vairākumā lielo valstu turpināsies dinamiska tautsaimniecības izaugsme.

Tiek lēsts, ka pasaules reālā IKP gada pieaugums ārpus euro zonas 2005. gadā būs vidēji aptuveni 4.8% un 2006. gadā – 4.6%. Paredzams, ka pieaugums euro zonas ārējos eksporta tirgos 2005. gadā būs aptuveni 7.1% un 2006. gadā – 7.2%.

REĀLĀ IKP PIEAUGUMA APLĒSES

Eurostat ātrā aplēse par euro zonas reālā IKP pieaugumu 2005. gada 2. ceturksnī liecina par 0.3% pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni. Paredzams, ka, sākot ar šā gada 2. pusgadu, pieaugums turpmāk lēnām kļūs straujāks. Paredzams, ka reālā IKP gada vidējais pieaugums 2005. gadā būs 1.0–1.6% un 2006. gadā – 1.3–2.3%. Pamatojoties uz pieņēmumu par joprojām spēcīgu ārējo pieprasījumu, gaidāms, ka eksporta kāpums aplēšu periodā turpinās veicināt ekonomisko aktivitāti, savukārt iekšzemes pieprasījumam vajadzētu pakāpeniski nostiprināties.

Paredzams, ka privātais patēriņš pieaugs atbilstoši reāli izmantojamiem ienākumiem, ko vajadzētu veicināt nodarbinātības kāpumam. Tomēr gaidāms, ka patēriņa pieaugumu vājinās galvenokārt naftas cenu kāpums un piesardzības uzkrājumi saistībā ar bažām par valsts finanšu attīstību un ilgāka termiņa

¹ ECB speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses papildina Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses, ko divas reizes gadā kopīgi sagatavo ECB un euro zonas nacionālo centrālo banku eksperti. Izmantotās metodes atbilst Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēsēs izmantotajām metodēm, kas aprakstītas dokumentā *A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises* (ECB, 2001. gada jūnijs).

² Tāpēc pieņemts, ka īstermiņa procentu likmes, kuras mēra ar 3 mēnešu EURIBOR, iespēju aplēšu periodā nemainīsies (2.12%). Tehniskais pieņēmums par valūtas kursu nemainīgumu nozīmē, ka euro kurss attiecībā pret ASV dolāru šajā periodā saglabājas 1.22 un ka efektīvais euro kurss 2005. gadā ir par 0.1% augstāks par 2004. gada vidējo līmeni, bet 2006. gadā – par 0.8% zemāks. Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālo peļņas likmi rāda, ka gaidāms neliels kāpums no vidēji 3.5% 2005. gadā līdz vidēji 3.7% 2006. gadā. Pieņemts, ka 2005. gadā neenerģijas preču cenas ASV dolāros paaugstināsies par 6.4% un 2006. gadā – par 2.4%. Pamatojoties uz tendencēm biržās tirgto nākotnes darījumu tirgū, pieņemts, ka gada vidējās naftas cenas turpinās pieaugt no 55.3 ASV dolāriem par barelu 2005. gadā līdz 62.8 ASV dolāriem par barelu 2006. gadā.

valsts veselības aprūpes un pensiju sistēmu perspektīvām. Vienlaikus paredzams, ka kopējo ieguldījumu pamatlīdzekļos pieaugums pēc nesen vērojamas pavājināšanās atkal kļūs spēcīgāks, jo jādoma, ka uzņēmumu ieguldījumus veicinās lielais ārējais pieprasījums un visbeidzot izpaudīsies labvēlīgo kreditēšanas nosacījumu un stabilās uzņēmumu peļņas ietekme. Paredzams, ka privātie ieguldījumi mājoklī iespēju aplēšu periodā joprojām pieaugs mērenā tempā. Tā kā iekšzemes pieprasījums, visticamāk, veicinās importa pieaugumu, iespēju aplēšu periodā gaidāms tikai neliels neto tirdzniecības ieguldījums reālā IKP pieaugumā.

CENU UN IZMAKSU IESPĒJU APLĒSES

Paredzams, ka vispārējā SPCI vidējais pieauguma temps 2005. gadā būs 2.1–2.3% un 2006. gadā – 1.4–2.4%. SPCI inflācijas nelielā samazināšanās 2006. gadā galvenokārt skaidrojama ar Nīderlandē ierosinātās veselības aprūpes reformas statistisko atspoguļojumu, kura ieguldījums saskaņā ar aplēsēm ir –0.2 procentu punkti. Tā atspoguļo arī pieņēmumu par zemāku enerģijas cenu inflāciju un lēnāku importa cenu pārmaiņu tempu 2006. gadā.

Pieņemts, ka nominālās darba samaksas uz vienu darbinieku pieaugums aplēšu periodā joprojām būs mērens. Šeit ņemtas vērā ne vien kārtējās vienošanās par algām un paredzamā mērenā darba tirgus apstākļu uzlabošanās, bet arī pieņēmums, ka ievērojamā naftas cenu kāpuma netiešā ietekme uz nominālo darba samaksu nebūs liela. Reālā IKP pieauguma un nodarbinātības iespēju aplēses norāda, ka darba ražīguma pieaugums lēnām palielināsies. Šādas algu un produktivitātes attīstības dēļ tiek pieņemts, ka gan 2005., gan 2006. gadā vienības darbaspēka izmaksas pieaugums joprojām būs visai ierobežots.

A tabula. Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai

(gada vidējās pārmaiņas; %) ¹⁾

	2004	2005	2006
SPCI	2.1	2.1–2.3	1.4–2.4
Reālais IKP	1.8	1.0–1.6	1.3–2.3
Privātais patēriņš	1.3	1.1–1.5	0.7–1.9
Valdības patēriņš	1.4	0.6–1.6	1.1–2.1
Kopējā pamatkapitāla veidošana	1.4	0.4–2.0	1.3–4.5
Eksports (preces un pakalpojumi)	5.9	2.4–5.2	4.6–7.8
Imports (preces un pakalpojumi)	6.1	2.2–5.2	4.3–7.7

1) Katra mainīgā lieluma un perioda robežas noteiktas, pamatojoties uz vidējo absolūto starpību starp faktiskajiem rezultātiem un euro zonas centrālo banku agrāk veiktajām iespēju aplēsēm. Reālā IKP un tā sastāvdaļu aplēsēs izmantoti atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati.

SALĪDZINĀJUMS AR 2005. GADA JŪNIJA IESPĒJU APLĒSĒM

Salīdzinājumā ar 2005. gada jūnija "Mēneša Biļetenā" publicētajām Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm 2005. un 2006. gadā paredzamie reālā IKP pieauguma diapazoni koriģējot mazliet pazemināti. Attiecībā uz 2005. gadu tas galvenokārt atspoguļo pagātnes rādītāju nelielu samazinājumu korekciju rezultātā un attiecībā uz 2006. gadu – galvenokārt pieņēmumu par naftas cenu kāpuma ietekmi uz reāli izmantojamiem ienākumiem.

Salīdzinājumā ar 2005. gada jūnija iespēju aplēsēm 2005. un 2006. gadam paredzēti augstāki vispārējā SPCI gada pieauguma tempa diapazoni. Tas galvenokārt atspoguļo minētos pieņēmumus par naftas cenu kāpumu gan 2005., gan 2006. gadā. Tie nozīmē lielāku enerģijas sastāvdaļas ieguldījumu vispārējā SPCI,

bet iespēju aplēses par neenerģijas sastāvdaļu salīdzinājumā ar jūnija iespēju aplēsēm gandrīz nav mainījušās.

B tabula. Makroekonomisko iespēju aplēšu euro zonai salīdzinājums

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	2004	2005	2006
SPCI – 2005. gada jūnijs	2.1	1.8–2.2	0.9–2.1
SPCI – 2005. gada septembris	2.1	2.1–2.3	1.4–2.4
Reālais IKP – 2005. gada jūnijs	1.8	1.1–1.7	1.5–2.5
Reālais IKP – 2005. gada septembris	1.8	1.0–1.6	1.3–2.3

© Eiropas Centrālā banka, 2005

Adrese: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany

Pasta adrese: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany

Tālrunis: +49 69 1344 0

Fakss: +49 69 1344 6000

Interneta lapa: <http://www.ecb.int>

Visas tiesības rezervētas.

Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.